

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֶּהָר

הַמְתַּרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְנַקֵּד

מִהַתַּנַּא הָאֱלֹקִי רַבּוֹ שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

זֶהָר קֹדֶשׁ

פְּרִשְׁת וַיֵּצֵא

תַּרְגוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיַח הַלּוֹמֵד בּוֹ

יּוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֶּהָר הָעוֹלָמוֹ"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמוֹשׁ תּוֹכֵב" א
אֱלוֹל תִּשׁ"ע לֶפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרֻשֵׁת וַיֵּצֵא

פְּתַח הַיְהוּדִי הַהוּא וְאָמַר, וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִמֶּלֶל
 לְבָנָה לַח וְלוֹז וְעַרְמוֹן. וַיִּקַּח לוֹ - לְעַצְמוֹ
 וּלְתַקּוּנוֹ. מִמֶּלֶל לְבָנָה - זֶה סוּד שֶׁל וָא"ו שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקָּדוֹשׁ, שֶׁנִּקְרָא תַּפְאֲרָתוֹ, שֶׁהוּא אֲחוּז בּוֹ, וְהוּא
 בְּמוֹ הַמֶּלֶל. לְבָנָה - בֵּן ^(דף לד ע"ב) לַה"א הַעֲלִיּוֹן הַנִּסְתָּר.
 לַח - מִצַּד הַמַּיִם שֶׁנִּקְרָאִים חֶסֶד. וְלוֹז - מִצַּד הָאֵשׁ
 שֶׁנִּקְרָאת גְּבוּרָה. וְעַרְמוֹן - מִצַּד שֶׁל עַצְמוֹ וְחֶלְקוֹ.
 הַכֹּל שֶׁל כָּל הַגּוֹנִים. שְׁהָרֵי יַעֲקֹב חָכַם הָיָה
 בְּעַרְמוּמֵיּוֹת.

וַיִּפְצֹל בָּהֶם פְּצֻלוֹת לְבָנוֹת. בָּהֶם? בּוֹ הָיָה לוֹ
 לֹאמַר, שְׁהָרֵי מִמֶּלֶל אֶחָד הָיָה! מַה זֶה
 בָּהֶם? בְּכָל אוֹתָם שְׁבַע דְּרָגוֹת שְׁרָמוּזוֹת בְּכַתּוּב
 שֶׁל לֶךְ ה' הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה. הַשְּׁלִים אוֹתָם בְּאוֹתָן
 פְּצֻלוֹת לְבָנוֹת שֶׁפְּצֹל בָּהֶן הַצַּד שֶׁל הָאֵשׁ, וְסוּבַב
 אוֹתָן לְצַד הַמַּיִם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב מִחֲשֵׁף הַלְבָן אֲשֶׁר
 עַל הַמֶּקְלוֹת.

בַּא וְרָאָה, שְׁבַע מַעְלוֹת מִמְקָלוֹת רְמוּזוֹת
 בְּפָסוּקִים הֶלְלוּ. וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקַּל - אַחַת.
 אֲשֶׁר עַל הַמְקָלוֹת - שְׁתֵּי. הָרִי שָׁלֵשׁ. וַיִּצַּג אֶת
 הַמְקָלוֹת - שְׁתֵּי. הָרִי חֲמִשׁ. יַחְמוּ הַצֵּאֵן אֶל
 הַמְקָלוֹת - הָרִי שְׁבַע.

וְהֵם הַסּוּר שֶׁל שְׁבַעָה קוֹלוֹת, וְהֵם סוּר הַכְּתוּב
 (מְשָׁלִי ט) חֲצֵבָה עֲמוּדִיהָ שְׁבַעָה. וְהֵם שְׁבַעָה
 יָמֵי בְּרֵאשִׁית שְׁמַאֲרִים מִרְאשִׁית, שְׁנִקְרָאת
 חֲכָמָה. וְהֵם שְׁבַעָה עֲמוּדִים שְׁעֲלֵיהֶם הַקִּים הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל בְּסוּר הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ.

בַּא וְרָאָה, בְּשִׁתֵּי הַמְקָל הָיָה בְיַדִּי יַעֲקֹב הַשָּׁלֵם,
 קְרָאָה לוֹ הַתּוֹרָה מִקַּל. וְכֹאֲשֶׁר הָיָה בְיַדִּי
 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, קְרָאָה לוֹ מִטָּה. וְהוּא שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת ד)
 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת מִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְגַם אַהֲרֹן אָחִיו
 בּוֹ. מַה בֵּין זֶה לָזֶה?

אֲלֵא סוּר עֲלִיזוֹן הוּא. בְּשִׁתֵּי בְיַדִּי יַעֲקֹב, קְרָאָה
 לוֹ הַתּוֹרָה מִקַּל, מִתְּצַד שֶׁל קַל, שְׁתֵּי יַעֲקֹב

נִקְרָא קוֹל, שְׁכָתוּב (בראשית כו) הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב,
וּבְקוֹל הוּא אֶחָזוּ, שְׁחֲרֵי זוּ דְרָגְתוֹ.

וּבְשִׁחְיָה בִיּוֹדֵי מִשָּׁה וְאַחֲרָיו, שְׁהֵם אֶחָזוּיִם בְּנִצְ"ח
וְהוֹ"ה, שְׁהֵם שְׁנֵי עֲמוּדִים, נִקְרָא מִשָּׁה,
לְשׁוֹן שָׁל תְּמִיכָה, שְׁחֲרֵי עַל יָדוֹ נִסְמָד הָעוֹלָם
בְּתוֹרָה, שְׁיִוְצָאָת מִבֵּין שְׁנֵי לְמוֹדֵי ה' וְנִתְּנָה עַל
יָדָם, וְעַל שְׁהֵם תּוֹמְכִים אֶת הָעוֹלָם בְּתוֹרָה,
שְׁיִוְצָאָה מִבֵּין נִצְ"ח וְהוֹ"ד שְׁאֶחָזוּיִם בָּהֶם, קְרָאָה
לוֹ מִשָּׁה. וּמִי שְׁאֹחֲזוּ בְּתוֹרָה, תּוֹמְכָת אֹתוֹ,
וּמִחֲזוּקָתוֹ עַל יְרֻכּוֹ שְׁלֵא יִסְמָה יָמִין וְשְׂמָאל.

אֲשִׁירֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁחֲקָדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם
תּוֹרָה לְגִלּוֹת לָהֶם סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים,
עֲלֵיהֶם כְּתוּב (דברים ה) וְאַתֶּם תְּדַבְּקִים בָּה' אֱלֹהֵיכֶם
חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם.

מִדְרָשׁ תְּנַעֲלָם

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב. (דניאל ב) יוֹדֵעַ מַה בְּחִשְׁבָּה וְהָאֹר עֲמוֹ
שׁוֹרָה. אֵף עַל גַּב שְׁחָאֹר עֲמוֹ שׁוֹרָה, יוֹדֵעַ

מה בַּחֲשֵׁכָה, וְהִינּוּ מַה שְׂכָתוּב (ירמיה כג) אִם יִסְתַּר
 אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה'. וְהֵאֵם
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כֹּה, וְהָרִי אָמַרְנוּ שְׁתָּרֵי חֲכָמָה
 הִיָּתָה בְּסִמְיֻכּוֹת הַפְּסוּקִים בְּכֹל מַה שֶׁנֶּאֱמַר?
 וְכֵעֵת פִּשְׁטַּת הַכְּתוּב אָנוּ צָרִיכִים, שְׂאֲכַרְהֵם תְּהִה,
 וַיִּצְחַק תְּהִה, וַיַּעֲקֹב תְּהִה. אָמַר לוֹ: אַף עַל גַּב שְׁתֵּיוֹ,
 אֵת הַחֲכָמָה שֶׁל הַפְּסוּקִים הַסֵּתֵיכֵלֵי לְדַעַת.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים טו) מִזְמוֹר לְדָוִד ה' מִי יָגוּר
 בְּאֶהְלֶךְ מִי יִשְׁכֵּן בְּתֵר קִדְשֶׁךָ הוֹלֵךְ תָּמִיד
 וּפְעֵל צֶדֶק וְדָבָר אֱמֶת בְּלִבּוֹ וְגו'. מַה מִּשְׁמִיעַ?
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר רַבִּי יוֹסֵי, אֵלּוּ הָעֲשָׂרָה הֵם
 בְּנֵי עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת שֶׁעֲתִידִים בְּנֵיו שֶׁל יַעֲקֹב
 לְקַיֵּם בַּמָּקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וְהָרִי אֶחָד עָשָׂר הֵם? אָמַר לוֹ, לֹא
 רַגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְהוֹ רָעָה - דְּבָר
 אֶחָד הֵם, שֶׁכָּל הַמְּרַגֵּל בְּחִבְרוֹ, מִיָּד עָשָׂה עִמּוֹ
 רָעָה. לֹא רַגַל בְּלְשׁוֹנוֹ - לֹא עָשָׂה עִמּוֹ רָעָה. וְכִי
 מִי שָׁם אֵת אֵלֶּה בְּנֵי עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת?

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרוֹת מִשְׁתַּמְעִים
 יָמָם. הוֹלֵךְ תָּמִים - כְּנֶגֶד אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ.
 מִלְּמַד שְׂצָרִיךְ אָדָם לְקַבֵּל עָלָיו אֵימַת עַל מַלְכוּת
 שָׁמַיִם, וְאִין לוֹ רְשׁוּת לְהַרְחִיק בְּמָה שְׂאִינוּ יְכוּל
 לְהַשִּׁיג, מִשְׁמַע שְׂפָתוֹב אֲנָכִי ה' אֱלֹהֶיךָ סְתָם.
 כְּתוּב כְּאֵן הוֹלֵךְ תָּמִים, וְכְתוּב שָׁם (דברים יח) תָּמִים
 תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ, וְאִין לָךְ רְשׁוּת לְהַרְחִיק עַל
 מַה שְּׁלֹא תִרְשִׁיתָ.

וּפְעֵל צֶדֶק - כְּנֶגֶד לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 עַל פְּנֵי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תִעֲבֹדֵם.
 מִכָּאֵן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵיךְ לָךְ דְּבַר עוֹמֵד כְּנֶגֶד
 חֲלוּל ה'. מַנִּין לָנוּ? מִמַּסִּית, שְׂפָתוֹב (שם יג) יְדָךְ
 תִּהְיֶה בּוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה לְחַמִּיתוֹ. לָמָּה? כִּי בִקְשׁ
 לְהַדִּיחֶךָ מֵעַל ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאִם תִּרְגַּ אֹתוֹ, נִקְרָא
 צְדִיק, מִקְנֵא וּפְעֵל צֶדֶק, וְזֵהוּ וּפְעֵל צֶדֶק.

וְדַבֵּר אֵמַת בְּלִבְּךָ - כְּנֶגֶד לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה'
 אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵינָם
 כְּסֻדְרָם, וְאִף עַל גַּב שְׂאִינָם כְּסֻדְרָם, אִין זֶה מְשֻׁנָּה

לָנוּ. לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְהוּ רָעָה -
 פְּנֵד לֹא תַעֲנֶה בְרַעְדָּךְ עַד שְׁקָר. וְחִרְפָּה לֹא נִשְׂאָה
 עַל קִרְבוֹ - פְּנֵד מִחִלָּל שְׂפָתוֹת פְּפִרְהָסִיָּא. רַבִּי
 יוֹסִי אֹמֵר, פְּנֵד לֹא תִגְנֹב, שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת כב) אִם
 וְרָחַח הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו.

נְבֻזָה בְּעֵינָיו נִמְאָם - פְּנֵד לֹא תִרְצָח. מִי שֶׁהוּא
 נְבֻזָה בְּעֵינָיו, לֹא יַעֲשֶׂה קְטָטָה שְׂיַחְרֹג, וְלֹא
 יַחְרְגוּהוּ.

וְאֵת יִרְאֵי ה' יִכְבֵּד - פְּנֵד פִּיךָ אֵת אֲבִיךָ וְאֵת
 אֲמִידָךְ. אֹמֵר רַבִּי יוֹסִי, עַל הַכֹּל חֵיב אָדָם
 לְכַבֵּד אָבִיו וְאִמּוֹ. יֵצֵא מִכֹּלֵל זֶה - אִם יֹאמְרוּ לוֹ
 לַעֲבֹד עַל דְּבָרֵי תוֹרָה אוֹ לַעֲבֹד עַבְדוּדָה זָרָה, שְׂאִינּוּ
 חֵיב לְכַבְּדָם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב וְאֵת יִרְאֵי ה' יִכְבֵּד.

נִשְׁפָּע לְחָרַע וְלֹא יָמַר - פְּנֵד לֹא תִנְאָף. שְׁחֵרֵי
 אִם יֵצְרוּ רוּצָה לְשִׁלְטַ עָלָיו, יִטִּיל שְׁבוּעָה
 עַל יֵצְרוֹ, כְּמוֹ בּוֹעֵז שְׂאֹמֵר (רוֹת ג) חֵי ה' שְׂכָבִי עַד
 חִבְקָר.

בַּסֵּפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁךְ - זֶהוּ כְּנֶגֶד לֹא תִגְנַב. שְׂאֵם
 אֵינּוּ מִלֶּזְרָה בְּרַבִּית, וְדַאי לֹא יִלְךְ וַיִּגְנַב.
 וְשִׁחַד עַל נָקִי לֹא לָקַח - כְּנֶגֶד לֹא תִחַמַּד.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא, כְּנֶגֶד אֵלּוּ נֹאמַר בְּיַעֲקֹב
 עֲשָׂרָה אַחֲרִים, שְׂכָתוֹב (בראשית כח) וַיִּפְנֶעַ
 בַּמָּקוֹם - א'. וַיִּלֶּן שָׁם - ב'. כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ - ג'.
 וַיִּקַּח מֵאֲבֵי הַמָּקוֹם - ד'. וַיִּשָּׂם מֵרֵאשִׁיתוֹ - ה'.
 וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא - ו'. וַיִּחַלֵּם וְהִנֵּה סֹלֶם מֵצַב
 אֶרֶץ - ז'. וְרֵאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה - ח'. וְהִנֵּה
 מִלְּאֲבֵי אֱלֹהִים - ט' - עֲלִים וַיִּרְדּוּם בּוֹ - י'. הִנֵּה

עֲשָׂרָה. (דף לה ע"א)

דָּבָר אַחֵר, וַיִּפְנֶעַ בַּמָּקוֹם - רַבִּי בּוֹ פָּתַח, (שיר א)
 אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ שִׁשְׁזַפְתָּנִי הַשֶּׁמֶשׁ
 בְּנִי אֲמִי נִחְרוּ כִּי שָׁמְנִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים בְּרַמִּי
 שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי. הֲרִי חוֹזֵר עַל יַעֲקֹב, שִׁשְׁלִטוֹן יַעֲקֹב
 בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה הַשֶּׁמֶשׁ, וְחֹזֵר אוֹתוֹ הַשֶּׁלִּטוֹן לְעֵשׂוֹ,
 וְהַעֲבַר מִמֶּנּוּ. וַיַּעֲקֹב אָמַר, אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי
 שְׁחַרְחַרְתָּ, שְׁחַרְחַרְתָּ נָתַן לִי שִׁלְטוֹן הַלְּבָנָה, שְׁהִיא

שְׁחֹרָה לְעֵתִים וּזְמַנִּים. שִׁשְׁזַפְתָּנִי הַשָּׁמֶשׁ -
בְּשֶׁהֶעֱבַר מִפְּנֵי שְׁלֹטוֹן הַשָּׁמֶשׁ.

בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי - וְהוּ עָשׂוּ, שְׁפָתוֹב (בראשית כז)
וַיִּשְׁטַם עָשׂוּ אֶת יַעֲקֹב. שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת
הַבָּרָמִים - שְׁפָתוֹב (שם לא) הַיִּיתִי בַּיּוֹם אֲכַלְנִי חֶרֶב
וְקָרַח בְּלִילָה. בְּרַמִּי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי - שְׁפָתוֹב (שם
ב) וְעַתָּה מָתִי אֶעֱשֶׂה גַם אֲנֹכִי לְבֵיתִי.

וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם - רַבִּי יִצְחָק אָמַר, (שם כח) בְּאִיזָה
מָקוֹם פָּגַע? בַּמָּקוֹם שֶׁעֲתִיד לְעַמֵּד בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, וְהַתְּפִלָּל שָׁם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַיּוֹם
הָיָה גְדוֹל, וְרָצָה לְהִלְךְ וְלֹא יָכַל.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הַתְּפִלָּל בְּאוֹתוֹ מָקוֹם וְהַתְּחִיל
לְהַתְרַעַם לְפָנָי קוֹנֵו עַל שֶׁהֶעֱבַר מִפְּנֵי אוֹתוֹ
שְׁלֹטוֹן שֶׁל הַשָּׁמֶשׁ. וְהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּלֵּן שָׁם, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שמות טו) וַיִּלְנוּ הָעָם עַל מִשְׁחָה, לְשׁוֹן
הַתְרַעוּמוֹת. וְלָמָּה? מִפְּנֵי כִּי בָא הַשָּׁמֶשׁ, שֶׁהֶעֱבַר
מִפְּנֵי וְנָתַן לְעָשׂוּ.

מה עשה יעקב? התחיל בוכה. מייד ויקח מאבני המקום וישם מראשתיו, כדי לצער נפשו. פיוצא ברבר (שם יז) ויקחו אבן וישים תחתיו וישב עליה.

ויקח מאבני המקום - אמר רבי יוסי, אבן אחת ממש היתה, משמע שכתוב מאבני ולא אבני, כמו שנאמר מבנות הפנעני, ולא אמר אלא אחת. זהו שכתוב (בראשית כג) אשר לא תקח אשה לבני מבנות הפנעני, אחת מהן. (ע"כ מדרש הנעלם).

רבי זירא נכנס לפני רבי אלעזר בן ערד. מצא אותו שהיה יושב, ועיניו נובעים מים, והיה מרחש בשפתותיו ובוכה. חזר לאחוריו רבי זירא. אמר לשמשו: מה זה שיושב מר ובוכה? אמר: פעמים נכנסתי לקרב אליו, ולא יכולתי. פעודם יושבים, ראו אותו שנכנס לתדרו. עד שירד, תיה קולו הולך פבית ובוכה.

שמע שהיה אומר: אבן אבן, אבן קדושה עליונה על כל העולם, בקדשת רבונה, עתידים בני

הַעַמִּים לְהוֹדִלְוֹל בְּךָ וּלְהוֹשִׁיב גְּלָמִים טַמְאִים עָלֶיךָ
 לְטַמֵּא אֶת מְקוֹמְךָ הַקְּדוֹשׁ, וְכָל הַטַּמְאוֹת יִקְרִיבוּ
 בְּךָ. אֹי לְעוֹלָם בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן.

יָרַד וַיֵּשֶׁב בְּכַסְאוֹ. אָמַר רַבִּי זִירָא לְשַׁמְשׁוֹ: לֵךְ
 וְאָמַר לוֹ לְמַר, אִם אַפְנִים לְפָנָיו? נִבְנִים
 שַׁמְשׁוֹ, אָמַר: הִנֵּה רַבִּי זִירָא כָּאֵן. לֹא הִשְׁגִּיחַ בּוֹ,
 וְלֹא הִרִים עֵינָיו.

אַחֲרַי בְּךָ אָמַר: רַבִּי זִירָא שְׂיַפְנִים, וְאַתָּה יֹשֵׁב בַּחוּץ.
 נִבְנִים רַבִּי זִירָא וְהִרְפִּין בְּרַפְיוֹ, וַיֵּשֶׁב לְפָנָיו.
 רָאָה רַבִּי אֶלְעָזָר, פָּעַט בְּרַגְלָו, אָמַר: קוּם מִשָּׁם,
 וַיֵּשֶׁב בְּדַרְכְּךָ. קָם וַיֵּשֶׁב בְּדַרְכּוֹ.

אָמַר רַבִּי זִירָא: זֶה שְׁמֵר הָיָה בּוֹכָה, מָה רָאָה?
 אָמַר: מְרַבְּבָה בְּשִׁבְרָה גְּדוֹל שָׁל כָּל הָעוֹלָם,
 רֵאִיתִי אוֹתָהּ אֶבֶן הַיְקָרָה הַקְּדוֹשָׁה שְׂמַמְנָה נִשְׁתַּל
 הָעוֹלָם, וְאוֹתָהּ הָאֶבֶן הָיְתָה שְׂיַעֲקֵב שָׁם אֶת רֵאִשׁוֹ
 עָלֶיהָ.

וְכִי הָאֵבֶן שְׁמַמְנָה נִשְׁתַּל כָּל הָעוֹלָם, וְרֹאשָׁה הָיָה
 שְׁקוּעַ בַּתְּחוּם הַגְּדוֹל, אִיךָ יָכֹל יַעֲקֹב לְנַעֲנֵעַ
 אוֹתָהּ? אֵלֶּא אוֹתָהּ הָאֵבֶן, וְוִיּוֹתֶיהָ הָיוּ שְׁקוּעוֹת
 בַּתְּחוּם הַגְּדוֹל, וְרֹאשָׁה נִתְּנָלָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ,
 וְעָלֶיהָ קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְהַשְׂכִּינָה הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן
 עָלֶיהָ. וְהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית מט) מִשָּׁם רָעָה אֵבֶן
 יִשְׂרָאֵל. וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן הָיָה
 חָקוּק עָלֶיהָ.

בְּשִׁבְא יַעֲקֹב, קָרָא אוֹתוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וְנִמְלָה
 מִכָּאן, וְשָׁם בְּאוֹתוֹ מָקוֹם שְׁקִדְשׁ
 הַקְּדוּשִׁים הָיָה שָׁם. אָמַר רַבִּי זִירָא, אֲנִי שָׁמַעְתִּי
 בְּשֵׁם רַבִּי בּוֹ שֶׁאָמַר אֶת סוּד הַדָּבָר בְּזוֹת, וְלֹא
 נִזְכַּרְתִּי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי רַבִּי זִירָא, דַּעְתִּי חָסָה עָלַיךָ.
 וְאוּלַי הַדָּבָר הַזֶּה הוּא שְׁשִׁמְעָתָ, וְכִךְ הוּא
 בְּרוּר הַדָּבָר, שְׁפָתוֹב (שם כח) וַיִּקַּח מֵאֵבֶן הַמָּקוֹם.
 אֵבֶן אַחַת מֵאֵבֶן הַמָּקוֹם. מֵאִיזָה מָקוֹם? מִמָּקוֹם
 תִּירוּעַ, שֶׁהוּא מָקוֹם הַתְּחוּם, שְׁשֵׁם אֵבֶנִים

שְׁשׁוּחֻקִים מִים לְכָל הָעוֹלָם. וְהוּ שְׁכַתוּב (איוב יד)
אֲבָנִים שְׁחֻקוּ מִים.

הָאֲבָן הַזֹּאת הִיְתָה עֶקֶר לְכָלָם, וְהִיְתָה עוֹלָה עַד
מְקוֹם שְׁהִיָּה שָׁם בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ. וַיַּעֲקֹב לֹא
הִיְתָה בְּוִנְתּוֹ עַל שׁוּם אַחַת מֵהֶן, אֶלָּא עָלֶיהָ, מִשׁוּם
שְׁרָמֻזָּה לוֹ רָמִז. מַה הִיא שְׁחֻבֵל נִשְׁתַּל מִמְּנָה, כִּד
יַעֲקֹב כָּל הָעוֹלָם נִשְׁתַּל מִמְּנֵו.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה, וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמְּקוֹם, שְׁהִיא עֶקֶר
כָּל הָעוֹלָם. וַיִּשֶׂם מֵרֵאשִׁיתוֹ - שָׁם בְּלִבּוֹ,
שְׁהִיא מֵרֵאשִׁיתוֹ - הַגְּמַת זֶה כָּזוֹ. מִיַּד וַיִּשְׁכַּב
בַּמְּקוֹם הַהוּא. כְּלוּמַר, נִתְיַשְׁבָּה דַעְתּוֹ בְּאוֹתוֹ
מְקוֹם.

וְסִימָן יָדוּעַ לָקַח, אָמַר: זוֹ הִיא הַגְּמָא שְׁלִי, וְאִם
לְזוֹ תִהְיֶה שׁוּם מַעֲלָה, בְּיָדוּעַ שִׁיְהִיָּה לִי
מַעֲלָה. וְעַל כֵּן שָׁם לִבּוֹ עָלֶיהָ, וְנִדְרָה נִדְרָה, שְׁכַתוּב
(בראשית כח) וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִי מִצְבָּה. כְּלוּמַר,
אִם הָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שִׁמְתִי מִצְבָּה יְהִיָּה בֵּית

אֱלֹהִים, מִיָּד - וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֲשֵׂר אֲעֲשֶׂרְנִי
לָךְ. גִּדְרַת הַמַּעֲשֵׂר. אָמַר רַבִּי יִירָא, זֶה וְדַאי שָׁמַעְתִּי.

אָמַר לוֹ, עַל זֶה נִקְרָאת אַבְנֵי יִשְׂרָאֵל (שם כט),
כְּלוּמַר, נִקְרָאת כֶּךָ עַל שְׁמוֹ, עַל שִׁנְתָן לְבוֹ
וְעִינָיו עָלֶיהָ. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֵׂה אוֹתָהּ בֵּית
עוֹלָמִים, וְשֵׁם הַיְתָה שְׁכִינְתּוֹ.

וְעַל זֶה בְּבִיתִי, שְׁרָאִיתִי שְׁעַל הָאֶבֶן הַזֶּה עֲתִידִים
לָשִׁים אֶת מַמְאֵת הָעַמִּים וּפְגַרֵי מַתִּים. מִי
לֹא יִבְכֶּה? אוֹי לְעוֹלָם! אוֹי לְאוֹתוֹ הַזְּמַן! אוֹי
לְאוֹתוֹ הַדּוֹר! בְּכֶה בְּבְרָאשׁוֹנָה, נִפְּגַח וְשִׁתְקוּ. אַחַר
כֶּךָ תִּזְרַח וְאָמַר: אוֹי לְאוֹתָם שְׁיִהְיוּ נִמְצָאִים בְּעוֹלָם,
כְּשִׁיתְעוֹרַר הַמֶּלֶךְ הָעֶלְיוֹן שֶׁל הָעוֹלָם.

בְּכֶה רַבִּי יִירָא. אָמַר, מִלְּאֹךְ הַקְדוּשׁ יוֹדַע אֶת זֶה,
רְאוּי הוּא לְבָבוֹת עָלֶיהָ. אֲשֶׁרִיכֶם הַצְּדִיקִים,
שְׂאֵתָם קְדוּשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

פְּרִשָׁה י"ח. (שם כח) וַיִּחַלֵּם וְהִנֵּה סֵלָם מֵצַב אֶרְצָה
וְגו', עֲלִים וַיְרָדִים בּוֹ. רַבִּי פֶתַח בְּפֶסוּק

הַזֶּה, (שיר ד) כְּמַגִּדֵל דָּוִד צִוְּאֵרְךָ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף
הַמִּינִן תִּלְוֵי עֲלָיו כֹּל שְׁלֵמֵי הַגְּבָרִים. אָמַר רַבִּי, כָּל
הַדְּבָרִים יָכְלוּ - וְהַתּוֹרָה לֹא תִכְלָה. וְאִין דְּבַר
חֲבִיב לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ הַתּוֹרָה
וְלוֹמְדֶיהָ. שְׁשָׁנִינוּ, כָּל הַמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם,
יִתְחַדְּשׁוּ לוֹ סְתָרִים שֶׁל מַעְלָה, וְהַתּוֹרָה (דף לה ע"ב)
אוֹמֶרֶת לוֹ (שם ה) אֲשַׁקֵּךְ מִיַּיִן הַרְקַח מִעֵסִים רַמְנֵי.
וְהוּ יֵינָה שֶׁל תּוֹרָה, וְזֶהוּ יֵיִן הַמְּשַׁמֵּר מִשִּׁשֶּׁת יָמֵי
בְּרֵאשִׁית, וְהֵם דְּבָרִים הָעֵתִידִים לְהַגְלוֹת לְצַדִּיקִים
לְעֵתִיד לְבָא.

קָם רַבִּי בּוֹ עַל רַגְלָיו וְאָמַר, אִם כֵּן הוּא - לֹא
תִּיָּה לוֹ לֹאמַר אֵלֶּא יֵיִן הַמְּשַׁמֵּר בְּעֵנְבֵינוּ מִחַר
סִינֵי, מַה זֶה מִשִּׁשֶּׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית? אָמַר לוֹ, אוֹתָם
עֲמָקֵי סְדְרֵי בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא הִתְגַּלוּ לְאָדָם, וְעֵתִידִים
הַצַּדִּיקִים לְדַעַת אוֹתָם, כְּמוֹ כֵּן יִדְעוּ אוֹתָם שְׁעֵסְקוּ
בַּתּוֹרָה תָּמִיד.

וְלַמִּדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, סוּדוֹת הַתּוֹרָה נִתְּנֵנוּ
לְחֻכְמִים, לְאוֹתָם שְׁמַתְעִסְקִים תָּמִיד

בַּתּוֹרָה. וְשָׁנָה רַבִּי יְהוֹדָה, כָּל מִי שֶׁהוּא עוֹסֵק
 בַּתּוֹרָה כָּל צָרְכוֹ, מֵעַלִּים אֶת נְשֻׁמָּתוֹ לְמַעְלָה,
 כְּשֶׁהוּא יֵשֵׁן בְּשֵׁנָתוֹ, וּמְלַמְּדִים אוֹתוֹ מֵעַמְּקֵי תוֹרָה,
 וּמְמַנְּה דוֹבְבִים וּמְרַחֲשִׁים שְׂפָתוֹתָיו בַּיּוֹם. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב (שם ז) דוֹבֵב שְׂפָתָי יִשְׁנִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הַמְתַּעֲסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ,
 כְּשֶׁהוּא יֵשֵׁן בְּלֵילָה, נְשֻׁמָּתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה,
 וּמְרַאִים לָהּ אוֹתָם הַדּוֹבְרִים הָעֵתִידִים לְהִיּוֹת
 בְּעוֹלָם.

רַבִּי יוֹסִי הָיָה יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה. כָּא אֵלָיו רַבִּי
 אֲבָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּעַל הַהֲלָכָה כָּא. קָם
 לְפָנָיו. יָשְׁבוּ וְהִתְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה. בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, יָרַד
 הַלֵּילָה. יָשְׁבוּ וְהִתְעַסְקוּ בָּה עַד חֲצוֹת הַלֵּילָה.

נִרְדָּם רַבִּי אֲבָא, וְרַבִּי יוֹסִי הָיָה יוֹשֵׁב. רָאָה אֶת
 רַבִּי אֲבָא שֶׁפָּנָיו מְעֵט סְמוּקוֹת, וְהוּא
 צוֹחֵק. וְרָאָה אוֹר גָּדוֹל בְּבֵיתוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִזֶּה
 נִשְׁמַע שֶׁשְׁכִּינָה כָּאן. הֲרַכִּין עֵינָיו. יָשַׁב שָׁם. עַד

שְׁהִיְתָה עוֹלָה שְׁחֵרוֹת הַבֶּקֶר וְהָאוֹר הִיָּה מֵאִיר
בְּבֵית, עַד שְׁחֵרִים עֵינָיו רָאָה הַבֶּקֶר, וְנִחְשַׁף הַבַּיִת.

הַתְּעוֹרֵר רַבִּי אַבְא, וּפְנֵי הָיוּ מֵאִירִים וְעֵינָיו
צוֹחֲקוֹת. אָחֹז בּוֹ רַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי
אַבְא, אֲנִי יוֹדֵעַ מַה שְּׂאֵתָה רוֹצֵה, חֲיִידָה, סוֹדוֹת
עֲלִיוֹנִים רְאִיתָ, וּבְשָׁעָה שְׂאֵחֹז בְּנִשְׁמָתִי, בְּעַל
הַפְּנִים הַעֲלָה אוֹתָךְ לְחֻדְרִים גְּדוֹלִים וְעֲלִיוֹנִים.

וְרְאִיתִי אֶת נִשְׁמוֹת שְׂאָר הַצְּדִיקִים שְׁעוֹלוֹת
לְשָׁם, וְאָמַר לָהֶם, אֲשֶׁרִיכֶם הַצְּדִיקִים
שֶׁבְּשִׁבְלֵכֶם אֲנִי נִבְנֶה בְּבִנְיָן קְדוֹשׁ שֶׁל הַשֵּׁם
הַנִּבְכָּד, לְעֵנֹת לְצַבָּאוֹת הַמְּלָךְ הָעֲלִיּוֹן. וְרְאִיתִי
אֶת תּוֹרְתֵי שְׁהִיְתָה מִנְחַת שָׁם תְּלִי תְלִים כְּמִגְדָּל
גְּדוֹל, וּמִשׁוֹם כָּךְ שְׂמַחְתִּי בְּחֻלְקִי, וְצָחֲקוּ עֵינָי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵל תִּתְמָה עַל זֶה שֶׁל רַבִּי אַבְא,
שְׁחֵרֵי הַפְּסוּק מֵעִיד כָּךְ, שְׂשֻׁנֵינוּ, עֲשֵׂה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת זֶה הַמְּמַנֶּה תַּחְתָּיו, וְתִלָּה
מִמֶּנּוּ כָּל שְׂאָר הַצְּבָאוֹת, כְּמוֹ הַצְּוָאר הַזֶּה, שֶׁכָּל
הַגּוֹף תְּלוּי מִמֶּנּוּ. וּבְשָׁעָה שְׂחֵצְדִיקִים עוֹסְקִים

בַּתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹנֵה עוֹלָמוֹ, וְנוֹתֵן שְׁמוֹ
בְּקִרְבוֹ, לְהַגִּיעַ לְכָל, וּלְהַסְפִּיק לְעוֹלָם מְטוֹבֹ שֶׁל
מְקוֹם.

וּכְשֵׁי־אֵין הַצְּדִיקִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא נוֹטֵל שְׁמוֹ מִקִּרְבוֹ, וְאֵיזִי הָעוֹלָם
חָסֵר, וְהוּא אֵינּוּ בְּמַעְלוֹת הַיְכָלָת. מַנִּין לָנוּ?
שְׁכַתוֹב (שיר ה) בְּמַגְדֵּל דָּוִד צוֹאֲרֵךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת.
אִם מְרַבִּים וּמַגְדִּילִים הַצְּדִיקִים תּוֹרָה בְּמַגְדֵּל הַזֶּה,
מִיֵּד צוֹאֲרֵךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת. וְהוּ שֶׁהוּא צוֹאֲרוֹ שֶׁל
עוֹלָם, בְּנוֹי בְּבִנְיָן קְדוֹשׁ, שְׁכָל הַפִּיּוֹת תָּלוּ וְנִלְאוּ
לְדַעַת הַשְּׁנֵחָתוֹ, וְזֶהוּ תַלְפִּיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית

מז) וַתִּלֶּה אֶרֶץ מִצְרַיִם.

וְאִזּוֹ אֶלֶף הַמִּנּוּן תָּלוּי עֲלָיו, וְכָל שְׁלֵטֵי הַגְּבֻרִים.
אוֹתָם הַנְּקֻרָאִים אֶלֶף אֶלְפִים, וְכָל הַנְּשֹׂאֵר
תָּלוּיִים עֲלָיו, וְכָל הַשְּׁלֵטִיִּים וְכָל הָעוֹלָמוֹת מְלֵאִים
מְטוֹבֹ שֶׁל מְקוֹם.

אֶמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהֵינּוּ שְׁכַתוֹב (שם כח) וַיִּחַלֵּם וְהִנֵּה
סֵלֶם מִצַּב אֶרְצָה, כְּשֶׁהַצְּדִיקִים

אינם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה - סָלַם מִצַּב אֶרְצָה, וְאֵינּוּ
בְּמַעֲלָה. זְכוּ הַצְּדִיקִים וְעִסְקוּ בַּתּוֹרָה - רֵאשׁוּ מִגִּיעַ
הַשְּׂמִימָה, אֲזִי יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה וְכָל טוֹב לֹא יִחָסֵר.
וּמָיִד - וְהִנֵּה מִלְּאֲכִי אֱלֹהִים עֲלִים וְיִרְדִּים בּוֹ. מֵהוּ
בּוֹ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשֵׁמוֹ שֶׁל מָקוֹם, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיח) נִגְיְלָה וְנִשְׁמַחָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בּוֹ - בְּאוֹתוֹ מִמְּנָה. וּמִפְּנֵי מָה?
שְׂכַתוֹב אֲחֵרָיו (בראשית כח) וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו,
עַל אוֹתוֹ מִמְּנָה. מִפְּנֵי זֶה עוֹלִים וְיִוְרְדִים בְּשִׁבְלֹו,
מִפְּנֵי שְׁמוֹ שֶׁל מָקוֹם שֶׁהוּא נֹצֵב עָלָיו. אָמַר רַבִּי
תַּנְחוּם, לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ מִלֶּךְ שָׁלֵם מְכַל שְׂאֵר
הַצְּבָאוֹת? שְׂאִין לֶךְ נוֹשֵׂא שְׁמוֹ שֶׁל מָקוֹם בְּקִרְבוֹ
כְּמוֹ זֶה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, רְמוֹז לְיַעֲקֹב, וְהַשִּׁיבוּ עַל מָה
שֶׁנִּתְרַעַם לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא. כְּלוּמַר,
שְׂאֵם בְּנָיו יִזְכוּ לְעִסְקַת בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּוֹת, יֵשׁ מַעֲלָה
לָזֶה וּמַעֲלָה לְבָנָיו. לֹא זְכוּ לְעִסְקַת בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּוֹת
- אֵין מַעֲלָה לָזֶה וְאֵין מַעֲלָה לְבָנָיו. זֶהוּ שְׂכַתוֹב

(שם) והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. מלאכי אלהים - אלו בניו של יעקב, זכו - עולים. לא זכו - יורדים. בו - בשבילו, בו - כשיש לו מעלה, יש להם.

אמר רבי יצחק, כל שרי האמות היו עולים או יורדים בשביל זה. כשיש לו מעלה - יורדים שרי האמות. כשיש לו ירידה - עולים. והכל תלוי בבניו של יעקב. אמר רבי יהודה בר שלום, אין טוב ואין רע בא לעולם אלא בשביל בניו של יעקב.

הגמון אחד בא לרבי אבהו ואמר: יש לבנים את כל העולם עליכם כמו על הארבה הנה, להאכיר אתכם מן העולם בשעה אחת. האמה הזו אין עובדת לרבונה, פתוב (דברים יד) ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה. אם היא סופה, כל העולם יאבד בשבילה?! אמר לו ותרתי אתם עושים אותה שתסטה ולא תלך בדרך בשרה. אמר לו, תטאייכם

הם העושים לעזר אותנו. אמר רבי יהודה, יפה
אמר אותו ההגמון.

שנו רבותינו, (בראשית כח) והנה סלם מצב ארצה -
זהו בית עולמים. וראשו מגיע השמימה -
זהו שפתוב (שמות טו) מבון לשבתך פעלת ה'. איזהו
ראשו? זהו ציון, ושם השכינה והכרובים וקדש
הקדשים. אמר רבי אבא, סלם זה סיני, שבו נתנה
תורה, ושם נגלו מרכבותיו של הקדוש ברוך הוא.

רבי בא בשם רבי יוחנן אמר, עוד יש להסתכל
בפסוק זה בבראשונה, (שיר השירים ד) כמגדל
דויד צוארך פנוי לתלפיות, שחרי שנינו, אמר רבי
שמעון אמר רבי זירא, כל זמן שישקראל היו
עוסקים בתורה, בית המקדש היה קיים. זהו
שפתוב כמגדל דויד צוארך פנוי. אם מגדלים
תורה פאותו מגדל - צוארך פנוי. מהו צוארך?
זה בית המקדש. זהו שפתוב (בראשית כח) ויפל על
צוארי בנימין אחיו ויבך. מלמד שבכה על מקדש
ראשון ועל מקדש שני.

אָמַר רַבִּי ^(דף לו ע"א) יִצְחָק, מַהוּ מְגִדֵּל? אֵלֶּא מַה מְגִדֵּל
 דְּדוֹר מְגִדֵּל חֻזְקָא, אַף הַמְתַּעֲסָקִים בַּתּוֹרָה
 צְרִיכִין חֻזְקָא וּבְנִין חֻזְקָא. ר' תְּנַחוּם אָמַר, מְגִדֵּל דְּדוֹר
 - מַה דְּדוֹר הָיָה מְתַגַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מִכָּל פְּנֵי דוֹרוֹ,
 כְּדוּ הַמְתַּעֲסָקִים בַּתּוֹרָה צְרִיכִין לְהַתְגַּדֵּל בַּתּוֹרָה
 וְיִשְׁלַא יִתְבַּטְּלוּ מִמֶּנָּה.

מַה דְּדוֹר הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְיִלָּה וְיוֹמָם, כְּדוּ צְרִיךְ
 הָאָדָם לְהַתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לְיִלָּה וְיוֹמָם, וּבְעוֹד
 שְׂוִיתַעֲסָקוּ בָּהּ וְיִתְגַּדְּלוּ בָּהּ - כְּמְגִדֵּל דְּדוֹר הַצְּנוּאָר
 כְּנוּי בְנִין חֻזְקָא וְגָדוּל.

וְאִם לָאוּ, אֵלֶּף הַמִּגֵּן תְּלוּי עֲלוּי, אֵלֶּוּ אֵלֶּף שָׁנִים
 שְׂוִיָּהוּ בְּגָלוּת, וְהַדְּבָר תְּלוּי אִם יִנְאָלוּ בּוֹ
 וְאִם לָאוּ. זְכוּ בַתּוֹרָה - יִנְאָלוּ בְּאֵלֶּף שָׁנִים. לֹא זְכוּ
 - כָּל שְׂלִטֵי הַגְּבוּרִים, אָמַר רַבִּי תְּנַחוּם, כָּל שְׂלִטֵי
 הַגְּבוּרִים יִשְׂתַּעֲבְדוּ בָּהֶם, וְלֹאֲחֵר כֵּן יִנְאָלוּ.

מִכָּאֵן אָמַר רַבִּי בָּא, וְהֵנָּה סֵלָם מַצֵּב אֲרֻצָּה - זְהוּ
 בֵּית עוֹלָמִים, הַנְּצֵב כְּבִנְיָנוּ, כְּשִׁכִּיל אוֹתָן
 הָעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה כְּאֶרֶץ. וְרֵאשׁוּ מִנֵּיעַ הַשְּׂמִימָה -

שְׁהַמְקַדֵּשׁ הוּא בְּמַעֲלָה גְדוֹלָה עַל כָּל הָעוֹלָם. וְהִנֵּה
מִלְּאֵנִי אֱלֹהִים עֲלִים וְיִרְדִּים בּוֹ - אֵלּוּ כִּהְיֵי שְׂרֵת.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, עַל שֶׁהוּא מְבִינֵן כְּנֶגֶד יְרוּשָׁלַיִם
שֶׁל מַעֲלָה. וְאוֹתָם הַשּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מַעֲלָה, הֵם שּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה. מִשְׁמַע
עֲלִים וְיִרְדִּים.

מַה מַּעֲלָה יוֹתֵר יֵשׁ בּוֹ? אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, זֶהוּ
שְׁפָתוֹב וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תחלים
קכז) אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר שְׂוֹא שֶׁקֵּד שׁוֹמֵר. וְהִנֵּנוּ
שְׁפָתוֹב וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו, לְהִיּוֹת שׁוֹמֵר עַל אוֹתָם
הַשּׁוֹמְרִים.

מַהוּ עָלָיו? אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, לְשִׁמְרָה. כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה לט) וְעֵינֶיךָ שִׁים עָלָיו. כֶּךָ (מלכים-א
ט) וְהָיוּ עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים. וְלַעֲתִיד לָבֵא
עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַחֲזֹר לְיְרוּשָׁלַיִם, וְלְהִיּוֹת
חֹמָה לְשִׁמְרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ
נְאֻם ה' חֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְלִכְבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ.

הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹב עָלֶיהָ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 מִלְּמַד שְׂקִפָּל לֹא אָרֶץ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִמָּשׁ הָיָה, וְעַלְיוֹ נִתְבַּשֵּׁר,
 וְעַלְיוֹ הָיָה שׁוֹב. מִשְׁמַע שְׂפָתוֹב וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם
 הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִן הַשְּׁלֵשָׁה אֲבוֹת לֹא נִתְבַּשֵּׁר
 אֶחָד מֵהֶם עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֶלָּא יַעֲקֹב,
 שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי מִן הָאֲבוֹת. וּבְנִגְדֵי אֵלֹהֵי הַשְּׁלֵשָׁה: יִשְׂרָאֵל,
 דָּוִד, שְׁלֹמֹה. שְׁלֹמֹה שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי בְּנֵאָו.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יַעֲקֹב שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי נִתְבַּשֵּׁר
 עַל שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי, שְׂיִבְנִהוּ. זֶה
 אוֹהֵב נָשִׁים, וְזֶה אוֹהֵב נָשִׁים. זֶה עוֹמֵד בְּתַמּוֹ, וְזֶה
 לֹא עוֹמֵד בְּתַמּוֹ, שְׂפָתוֹב (מַלְכִים-א יא) וַיְהִי לְעֵת זְקִנְתּוֹ
 שְׁלֹמֹה נָשָׂו הַמּוֹ אֶת לְבָבוֹ.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (תְּהִלִּים מו) יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ
 חַר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צָפוֹן קַרְיַת מֶלֶךְ רַב. יִפֶּה נוֹף,
 זֶהוּ יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא (שְׁהִיָּה) (מִשְׁלִי מו) מִתּוֹק לְנֶפֶשׁ

וּמְרַפֵּא לְעַצְמֵם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ד) נִפְתַּח
תַּטְפַּנָּה שִׁפְתֹתֶיךָ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶרֶץ מִצְרַיִם, כָּל יִפְי שְׂפָה, נוֹף
וְתַחֲפִנְחָם הָיוּ. נוֹף הָיָה הַמְשַׁבַּח מִכָּלֵם,
שֶׁהִיָּתָה בְּשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים וְחֲמִשׁ תְּכֵשִׁיטִין שָׁל
יִפְי. וְצִיּוֹן גְּדֻלָּה בְּיִפְי וְהָדָר עַל נוֹף. שֶׁאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, לָמָּה נִקְרָא שְׂמָה צִיּוֹן? מָה הַצִּיּוֹן עוֹמֵד
לָנֶם לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ וְכוּ'.

וְהִיָּתָה גְּדוּלָּה בְּיִפְי מִנוֹף, וְהוּ שִׁפְתוֹב יִפְה נוֹף
מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ תֵּר צִיּוֹן יִרְכְּתִי צְפוֹן.
שָׁכַל מִי שֶׁהָיָה רוֹאֵה אוֹתָהּ, הָיָה שְׂמֵחַ. שֶׁשְּׂנִינּוּ,
אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי תַיִיא, מֵעוֹלָם לֹא נִכְנַם
אָדָם בִּירוּשָׁלַיִם וְהָיָה עֵצָב, לְקַיִם מָה שֶׁנֶּאֱמַר
מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּינּוֹן שֶׁשָּׂכַב יַעֲקֹב עָלֶיהָ, נִתְיָשַׁב
דַּעֲתוֹ, וְנִגְלָתָה עָלָיו הַשְּׂכִינָה וְדַבְּרָה עִמּוֹ,
מָה שֶׁלֹּא הָיָה קָדָם לָכֵן. שֶׁאָמַר רַבִּי יִצְחָק, עַד

שְׁעֵמַד יַעֲקֹב בְּאֹתוֹ מְקוֹם, לֹא נִגְלְתָה עָלָיו
הַשְּׂכִינָה.

כִּיּוֹן שָׂרָאָה יַעֲקֹב בְּךָ, יֵדַע שֶׁהַמְּקוֹם גָּרַם לוֹ,
וְהַקִּיץ מִשְׁנָתוֹ, וְנִתְיָרָא שְׁמַא דְּדָבָר אַחַר
הָיָה, וַיִּשְׁכַּב כְּבִתְחִלָּה. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
יַעֲקֹב, לֹא בְךָ הוּא, אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אֲנִיךָ
וְאֱלֹהֵי יִצְחָק. וְעוֹד, הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ
לֶךְ אֶתְנַנָּה וְלִזְרָעָהּ. וְלֹא אֶתְנַלָּה לְאִמָּה אַחֲרַת
בְּגִלּוֹי הַשְּׂכִינָה עַל הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, מַהוּ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ? אֵלָּא
בְּשֵׁם שְׂאֵתָה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ וְנִבְוֵאָה עִמָּךְ, בְּךָ
זְרָעָה הִנְבּוֹאָה תִּהְיֶה מְצוּיָה עִמָּהֶם, וְלֹא עִם אִמָּה
אַחֲרַת.

רַבִּי יַעֲקֹב פָּתַח, (ישעיה כו) יַחַן רָשָׁע בַּל לָמַד צְדָק.
שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, וַיִּשְׁתַּרְשָׁע יַחַן בְּעוֹלָם
הַזֶּה, זֶה זְרָעוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ הַרְשָׁע. וּמִפְּנֵי מָה יֵשׁ לָהֶם
חַן וְרַחֲמִים? מִפְּנֵי שֶׁזְרָעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב לֹא לָמַד צְדָק.

בְּאֶרֶץ נְכוּחֹת יַעֲזֹל - זוּ יְרוּשָׁלַיִם, שְׁהִיא אֶרֶץ
נְכוּחֹת.

מַהוּ יַעֲזֹל? אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, הָאֵוִיר שֶׁל אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל מִחֻבִּים. וּמֵרִמּוֹ נְכוּוֹאת. וְזָרְעוּ שֶׁל
עֲשׂוֹ יַעֲזֹל הָאֵוִיר וְהִנְכוּוֹאת. מִפְּנֵי מָה? מִפְּנֵי שְׁזָרְעוּ
שֶׁל יַעֲקֹב לֹא רָאָה גֵאוֹת ה', וְאֵינָם עוֹסְקִים
בְּתוֹרָה, וְעַל כֵּן יִחַן רָשָׁע וַיַּעֲזֹל טוֹב הָאֶרֶץ
וְהִנְכוּוֹאת. רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, יִחַן רָשָׁע
- אֵלוֹ אֲמוֹת הָעוֹלָם שֵׁישׁ לָהֶם מְמַשְׁלָה בְּעוֹלָם
הַזֶּה, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא לָמַד יִשְׂרָאֵל צְדָקָה.